

PWYLLGOR YMGYNGHOROL HARBWR ABERMAW 19/03/24

Presenoldeb:

Aelodau:

Cynghorydd Rob Triggs (Cadeirydd), Cynghorydd Eryl Jones-Williams (Is-gadeirydd), Cynghorydd Nia Jeffreys (Aelod Cabinet Economi a Chymuned) ac Ashley Field (Ras Hwyllo y Tri Copa).

Swyddogion:

Bryn Pritchard-Jones (Rheolwr Gwasanaeth Morwrol), Arthur F. Jones (Uwch Swyddog Harbyrau), Llŷr B. Jones (Pennaeth Cynorthwyol Economi a Chymuned), Kane Arran Triggs (Harbwfeistr Cynorthwyol Abermaw) a Sioned Mai Jones (Swyddog Gwasanaethau Democratiaeth).

Sylwedydd: Desmond George (Cynrychiolydd Pwyllgor Harbwr Aberdyfi).

Ar ddechrau'r cyfarfod rhoddwyd deyrnged i Mr Podmore a fu farw'n ddiweddar, gan nodi ei fod yn arfer bod yn aelod ffyddlon o'r Pwyllgor hwn. Roedd yn aelod o griw bad achub Abermaw a nodwyd ei fod wedi bod yn ran flaenllaw o'r gymuned â'r harbwr.

1. YMDDIHEURIADAU

Derbyniwyd ymddiheuriadau gan y Cynghorydd Louise Hughes, y Cynghorydd Robert Williams (Cyngor Tref Abermaw), Robert Aeron Williams (Grŵp Gwella Cyrchfannau Abermaw (BRIG)) a'r Cynghorydd June Jones (Cynrychiolydd Pwyllgor Harbwr Porthmadog).

2. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

Nododd y Cadeirydd, y Cynghorydd Rob Triggs, y bydd ei fab sy'n gweithio fel Harbwfeistr Cynorthwyol yn cyflwyno rhan o eitem 4, Adroddiad yr Harbwfeistr yn absenoldeb yr Harbwfeistr. Yn sgil hyn penderfynwyd y byddai'r Is-gadeirydd, y Cynghorydd Eryl Jones-Williams yn Cadeirio'r rhan hon o'r eitem.

Nid oedd yn fuddiant a oedd yn rhagfarnu ac ni adawodd y cyfarfod.

3. COFNODION

Derbyniodd y Cadeirydd gofnodion y cyfarfod blaenorol o'r Pwyllgor hwn a gynhaliwyd ar 24 Hydref 2023, fel rhai cywir.

4. DIWEDDARIAD AR FATERION RHEOLAETHOL YR HARBWR

Cyflwynwyd yr adroddiadau isod a gwahoddwyd yr Aelodau i gynnig sylwadau am eu cynnwys a gofyn cwestiynau.

a) Adroddiad yr Uwch Swyddog Harbyrau yn rhoi diweddariad cryno i'r pwyllgor ar faterion yr harbwr ar gyfer y cyfnod rhwng mis Hydref 2023 a mis Mawrth 2024.

Tynnwyd sylw at y materion canlynol:

Angorfeydd a Chofrestru Cychod

Nodwyd y bydd yr Harbwrfeistr yn cynnal archwiliad o'r afon cyn cyfnod y Pasg i wirio lleoliad y cymhorthion mordwyo a phenderfynu ble i osod angorfeydd ymwelwyr yn yr harbwr. Adroddwyd bod angen i gwsmeriaid sy'n dymuno cael angorfa yn yr harbwr neu gofrestru eu badau pŵer gwblhau'r broses ar lein drwy wefan Cyngor Gwynedd.

Cod Diogelwch Morwrol Porthladdoedd

Nodwyd bod y Cod Diogelwch Morwrol Porthladdoedd yn cael ei adolygu'n rheolaidd gan y gwasanaeth a'u bod yn parhau i gydymffurfio â'r Cod.

Materion Staffio

Adroddwyd bod yr Harbwrfeistr a'r Harbwrfeistr Cynorthwyol yn parhau i weithio o swyddfa harbwr Abermaw. Yn ychwanegol, mae'r gwasanaeth wedi penodi Nicola Salt fel Swyddog Traeth llawn amser; bydd y Swyddog Traeth wedi ei lleoli yn harbwr Abermaw ac yn gweithio ar yr arfordir rhwng Abermaw ac Aberdyfi. Nodwyd bod Math Roberts wedi ei benodi yn y Gogledd a bydd yn gweithio ar hyd yr arfordir yn ardal Porthmadog.

Materion Ariannol

Cyfeiriodd y Rheolwr Gwasanaeth Morwrol at y tabl yn yr adroddiad sy'n crynhoi'r sefyllfa ariannol ac wedi ei gategoreiddio i bump prif pennawd. Nodwyd bod y ffigyrau yn seiliedig ar adolygiad cyllidol a gafwyd efo'r cyfrifwyr ym mis Tachwedd ac yn proffwydo'r gwariant o Dachwedd tan ddiwedd Mawrth 2024.

Manylwyd ar y penawdau gan nodi bod y categori Gweithwyr yn ymgorffori cyflogau staff yn bennaf. Rhagwelir gorwariant o ychydig dros £3,500 yn y categori hwn yn y flwyddyn ariannol gyfredol. Eglurwyd bod hyn yn bennaf oherwydd taliadau goramser i staff oedd wedi gorfod gweithio oriau ychwanegol o ganlyniad i faterion yn codi megis digwyddiadau brys.

Nodwyd bod y pennawd Eiddo yn ymwneud â chostau cyffredinol cynnal a chadw yr adeilad a'r tir o gwmpas yr harbwr. Manylwyd bod ychydig o orwariant yma. Cafwyd drysau newydd ar y storfa disel a ffenest newydd ar adeilad yr harbwr yn ogystal â chostau ychwanegol eraill. Nodwyd nad yw hyn yn anarferol o ystyried bod adeiladau yn mynd yn hŷn a bod angen eu cynnal.

Soniwyd am y pennawd Trafnidiaeth gan gadarnhau nad yw'r pennawd hwn yn cynnwys costau yn ymwneud a'r cerbyd morwrol. Cyfeiria'r pennawd yma yn benodol at gwch patrôl yr harbwr sef y Powercat a'r tanwydd i'r gwch; nodwyd bod tanwariant yma o £500.

Nodwyd bod gorwariant o bron £12,000 o dan y pennawd Gwasanaethau a Cyflenwadau oherwydd costau sylweddol yn ystod y flwyddyn o ganlyniad i'r gwasanaeth brynu dau gymhorthydd mordwyo newydd ar gyfer yr harbwr. Yn ychwanegol bu i'r gwasanaeth orfod prynu goleuadau, offer a chadwyni i fynd efo'r ddau gymhorthydd mordwyo, yn ogystal a thalu contractwr i'w gosod.

Rhagwelir gwariant gwirioneddol o £8,194 o orwariant ar ôl tynnu cyfraniad o gronfeydd ac yr incwm. Nodwyd bod yr harbwr wedi casglu bron i £10,000 yn fwy na'r targed incwm a bod incwm ychwanegol wedi ei dderbyn o ganlyniad i waith ar y traphont. Adroddwyd bod staff yr harbwr wedi cydweithio efo contractwyr a bod ad-daliad o £7,500 wedi ei dderbyn ar ôl bilio'r cwmni am waith ac amser y staff. Nodwyd bod y gyllideb mwy neu lai yn hafal ar ôl ystyried yr ychwanegiad yma.

Adroddwyd bod cronfeydd hanesyddol yn bodoli o ganlyniad i godi ffioedd a chafwyd mynediad i rai o'r cronfeydd i wneud gwelliannau yn yr harbryau. Amlygwyd bod yr arian wedi ei dalu i'r gronfa yn ystod y flwyddyn ac wedi cael ei ddefnyddio er mwyn cwrdd â chostau a gwneud buddsoddiadau yn yr harbwr. Soniwyd am dri phrif brosiect yn harbwr

Abermaw sef y system newydd CCTV, gosod rhwystr trydan newydd ar waelod Ffordd y Compownd ac addasiadau o fewn adeilad yr harbwr i greu gofod swyddfa.

Sylwadau

Mynegwyd ei bod yn braf clywed am yr holl waith sy'n mynd ymlaen ac y bydd y gwaith yn fuddiol i ansawdd yr harbwr. Cytunwyd bod y gwaith yn hanfodol i reolaeth yr harbwr ac yn ased gwerthfawr i'r staff.

Ffioedd a Thaliadau

Nododd y Rheolwr Gwasanaeth Morwrol bod y ffioedd wedi cael eu hadolygu dechrau'r flwyddyn yn seiliedig ar y lefel chwyddiant gafodd ei sefydlu ar 7.5%. Nodwyd bod y ffioedd erbyn hyn wedi eu cadarnhau. Eglurwyd bod y system bellach yn system ar lein a bydd y system yn mynd yn fyw ar y 1^{af} o Ebrill. Bydd ffioedd harbwr Abermaw yn cynyddu 0.5% yn uwch na lefel chwyddiant felly yn codi 8%. O ganlyniad bydd y targed incwm yn codi yn unol â chwyddiant am y flwyddyn i ddod. Ychwanegwyd bod cynnydd cyffredinol ym mhrisiau angorfeydd ac y disgwylir y bydd cyfnod prysur dros y Pasg. Bydd y gwasanaeth yn neilltuo angorfeydd ar gyfer y cwsmeriaid.

Soniwyd am y ffioedd lansio a chofrestru gan nodi bod rhai ffioedd wedi cynyddu. Adroddwyd bod y ffi cofrestru yn unig y flwyddyn diwethaf yn £60 a bydd yn codi i £70 eleni. Bydd y ffi blynyddol yn cynyddu o £170 i £180 a bydd y ffi lansio yn aros fel y mae gan ei fod eisoes wedi cynyddu'n sylweddol dros y dair mlynedd ddiwethaf.

Credwyd bod y ffioedd yn gystadleuol efo ffioedd Siroedd eraill ond bod y niferoedd sydd yn lansio a chofrestru yng Ngwynedd llawer uwch na Awdurdodau cyfagos. Cofrestrwyd 2509 o fadau pŵer flwyddyn diwethaf yng Ngwynedd o gymharu â thua 500 ym Môn. Mynegwyd ei fod yn wahaniaeth sylweddol a bod llawer o waith ynghlwm â'r system gofrestru, credwyd ei fod yn system effeithiol iawn.

Sylwadau

Mynegwyd gwerthfawrogiad i holl staff yr harbwr am eu gwaith dros gyfod yr Haf a credwyd bod y gyllideb, gydag ychydig o orwariant yn unig, yn dderbyniol ac yn ddealladwy.

- (b) **Adroddiad yr Harbwr Feistr yn crynhoi'r materion Mordwyo a Gweithredol a wnaed ac a brofwyd yn y cyfnod rhwng mis Hydref 2021 a mis Mawrth 2022, gan gynnwys materion cynnal a chadw.**

Materion Mordwyo

Cyfeiriodd yr Harbwrfeistr Cynorthwyol at y sianel fordwyo gan nodi ei fod heb symud llawer ers y flwyddyn diwethaf a'u bod yn parhau i gadw golwg ar y sianel gan ail-leoli unrhyw gymhorthion sydd ddim yn eu safle priodol.

Nodwyd bod dau hysbyseb lleol i forwyr a gobeithir bod y gwaith ar y draphont yn cael ei gwblhau erbyn diwedd y mis fel y bydd yr hysbyseb yno yn medru cael ei ddiddymu. . Adroddwyd bod Bwi rhif 1 ddim yn ei safle priodol ac ers i'r adroddiad hwn gael ei gwblhau adroddwyd bod dau Fwi arall ddim yn eu safleoedd ychwaith, sef Bwi rhif 4 a rhif 8. Nodwyd y bydd y contractwyr yn atgyweirio'r rhain cyn gynted ag y bo modd.

Materion gweithredol

Adroddwyd bod ychydig o waith peintio ar ôl i'w wneud ar gwch patrôl Abermaw gan nodi fod y gwaith i fod i gael ei orffen yr wythnos yma. Nodwyd bod ôl-gerbydau'r harbwr yn cael eu defnyddio yn aml a bod un ôl-gerbyd bach wedi cael ei ddadgomisiynu felly ddim yn cael ei ddefnyddio ar hyn o bryd. Ychwanegwyd bod offer VHF newydd bellach yn y swyddfa er mwyn trafod efo cychod ar y dŵr a monitro'r harbwr.

Cynnal a chadw

Eglurwyd bod angen symud angorfeydd ymwelwyr am fod y banciau tywod wedi symud a'r llanw wedi mynd yn ddyfnach ar ochr Pwynt Penrhyn. Nodwyd y bydd y gwasanaeth yn parhau i rifo'r angorfeydd ac am barhau i dynnu angorfeydd segur o ddŵr yr harbwr. Adroddwyd bod rhannau o'r pontŵn wedi eu tynnu allan o'r harbwr ar hyn o bryd ar gyfer gwaith cynnal a chadw hanfodol gan nodi mai'r Cyngor Tref sy'n delio efo'r gwaith yma yn bennaf.

Materion Eraill

Adroddwyd bod y gwasanaeth wedi gosod system CCTV newydd yn ddiweddar er mwyn gwella diogelwch yr harbwr ac i roi trosolwg o wal yr harbwr; nodwyd bod y system yma ar wahân i system y Cyngor Tref.

Nodwyd bod bolardiau parcio wedi cael eu gosod ar hyd Ffordd y Compownd ar gyfer diogelwch ac i atal parcio di-drefn ar hyd y ffordd. Bydd rhwystr trydan yn cael ei osod ar waelod Ffordd y Compownd er mwyn helpu gyda diogelwch.

O ran traeth y Friog, nodwyd bod bolardiau wedi cael eu gosod ar frig y ramp mynediad cyhoeddus at y traeth er mwyn stopio mynediad unrhyw gerbyd.

I gloi cyfeiriwyd at y Digwyddiadau sydd wedi eu nodi ar dudalen 14 o'r Rhaglen gan fynegi balchder bod llawer o ddigwyddiadau yn dod yn ôl i Abermaw eleni a phopeth i weld yn mynd yn dda o ran y trefniadau.

Sylwadau gan Aelodau'r Pwyllgor

Mynegwyd balchder fod popeth i weld yn mynd yn iawn o ran trefniadau rhedeg yr harbwr a diolchwyd i'r staff am eu gwaith. Diolchwyd i'r Harbwrfeistr Cynorthwyol am ei adroddiad ac i'r Uwch Swyddog Harbyrau a'r Rheolwr Gwasanaeth Morwrol am eu gwaith, ac am gwblhau'r gwaith o fewn cyllideb gytbwys. Diolchwyd i aelodau'r Pwyllgor gan nodi ei bod yn dda cael rhanddeiliaid sy'n cyfrannu ac ymgynghori.

Gofynnwyd a oedd bwriad rhoi'r bysedd yn ôl ar y pontŵn. Cadarnhaodd y Cadeirydd gan ei fod yn aelod o'r Cyngor Tref bod bwriad eu cyfuno i greu un bys yn hytrach na dau. Adroddwyd ei bod yn anodd cael fflotiau newydd a'u bod yn aros i'r gwneuthurwr ddod yn ôl atynt.

PENDERFYNWYD nodi a derbyn yr adroddiad.

5. MATERION I'W HYSTYRIED AR GAIS AELODAU'R PWYLLGOR YMGYNGHOROL

Hysbysfwrdd

Roedd y Rheolwr Gwasanaeth Morwrol wedi derbyn cwestiwn gan Gyngorydd Arthog a Llangelynnin yn holi ynghylch y ddau hysbysfwrdd pren oedd yn arfer bodoli ar y llwybr troed yn y Friog. Gofynnwyd pam eu bod nhw wedi cael eu tynnu oddi ar y llwybr ac os oes bwriad i'w ailosod a phryd.

Nododd y Rheolwr Gwasanaeth Morwrol bod yr hysbysfyrddau wedi cael eu tynnu fel rhan o waith cynnal a chadw'r gwasanaeth. Eglurodd bod bwriad i'w peintio ond roedd y ddau yma wedi dirywio credwyd nad oedd pwrpas eu trwsio. Adroddwyd bod bwriad i greu rhai newydd a bod y cais wedi ei wneud ond fod y gwneuthurwr yn rhedeg yn hwyr. Ychwanegodd bod bwriad gwreiddiol i'w hailosod erbyn y Pasg ond bellach gobeithir y byddent yn ôl fyny yn eu safle priodol erbyn cyfnod Sulgwyn.

Cwch yn y Friog

Yr ail gwestiwn gan Gyngorydd Arthog a Llangelynnin oedd ynglŷn â llongdrylliad y cwch bach ym Mhwynt Penrhyn. Mynegwyd pryder bod y cwch yn parhau i fod yno er gwaethaf amryw o gwynion. Gofynnwyd a oedd bwriad i gael gwared ohoni.

Ategodd y Rheolwr Gwasanaeth Morwrol fod y sefyllfa yma yn parhau ers tro a bod y gwasanaeth wedi bod yn cyfathrebu gyda pherchennog y cwch. Nodwyd bod y gwasanaeth wedi rhoi amryw o gyfleoedd i'r perchennog wneud trefniadau i symud y cwch, ond yn anffodus nid oedd y perchennog wedi cymryd y camau priodol. Derbyniwyd bod yr Aelod Lleol yn cael cwynion a bod y sefyllfa ynghylch y gwch 'Lady Anne' yn rhwystredig gan ei bod yn edrych yn flêr iawn ar y safle. Er nad oedd llygredd i'r dŵr, cydnabuwyd bod llawer o sylwadau negyddol wedi ei derbyn amdani.

Adroddwyd fod staff yr harbwr wedi rhoi rhybudd ar y cwch ers diwedd wythnos diwethaf a bod y gwasanaeth efo'r pwerau i symud y cwch o dan y ddeddf berthnasol. Eglurwyd bod gan y perchennog 30 diwrnod i wneud trefniadau i symud y cwch, fel arall bydd yr awdurdod harbwr yn gwneud trefniadau gyda chontractwr lleol i'w symud. Nodwyd bod costau sylweddol ynghlwm a hyn ond gobeithir cael ad-daliad yn ôl gan berchennog y cwch maes o law.

Gofynnwyd i staff yr harbwr adael i aelodau'r Pwyllgor wybod pe bai diweddariad ac os bydd rhaid defnyddio contractwr. Credwyd bod gan y Cyngor y pwerau cyfreithiol i gael yr ad-daliad pe bai angen. Gofynnwyd i'r gwasanaeth ddiweddarau'r Cadeirydd a'i bod yn bwysig rhannu unrhyw ddatblygiad.

Aelodaeth

Nodwyd na fydd yr Aelod Cyfetholedig John Johnson yn cynrychioli Cymdeithas Pysgota Bae Ceredigion ar y Pwyllgor bellach. Yn ychwanegol ni fydd yr Aelod Cyfetholedig Martin Parouty yn parhau ar y Pwyllgor ychwaith am ei fod wedi gadael Grŵp Defnyddwyr Harbwr Abermaw, sydd ers hynny wedi dod i ben. Credwyd bod angen sgwrs am sut i wella niferoedd y Pwyllgor. Cytunwyd i'r Cadeirydd, fel yr Aelod Lleol, gael trafodaeth efo'r Rheolwr Gwasanaeth Morwrol a'r Uwch Swyddog Harbyrau gan fod rhai o aelodau hanesyddol y Pwyllgor bellach wedi gadael. Cydnabuwyd bod angen cynrychiolaeth fwy cynhwysfawr ar y Pwyllgor at ei gyfarfod nesaf yn yr Hydref. Awgrymodd y Cadeirydd y byddai yn holi o gwmpas grwpiau lleol i weld pwy sydd â diddordeb.

Gwnaethpwyd cais i gynnwys y cwestiynau gan aelodau yn yr Agenda; credodd aelod o'r Pwyllgor mai hyn oedd yn arfer digwydd yn y gorffennol. Derbyniwyd y pwynt gan y Rheolwr Gwasanaeth Morwrol, eglurodd bod y cwestiynau weithiau yn cyrraedd yn hwyr neu ar ôl i'r adroddiadau gael eu paratoi a'u cyfieithu. Ychwanegodd os fydd y cwestiynau yn cael eu derbyn mewn da bryd ei fod yn fwy na hapus i'w cynnwys yn Agenda'r cyfarfod nesa.

6. CYFARFOD NESAF

22 Hydref 2024.

Dechreuodd y cyfarfod am 2:00pm a daeth i ben am 2:45pm